

Байрамова В. М., студент 1-го курсу ННІ №3 НАВС
Науковий керівник: викладач кафедри тактичної
підготовки ННІ №3 НАВС, **Кудлай А.О.**

СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ ПРАЦІВНИКІВ ВІД НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ І ПРОФЕСІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ НА ВИРОБНИЦТВІ

В умовах змін ринкової економіки в українському суспільстві особливе місце посідає вирішення питань з соціального захисту населення, що визначено конституційним правом громадян України. Тому при проведенні заходів щодо розв'язання проблеми формування і функціонування системи соціального захисту населення, а саме вивчення, узагальнення, розробка рекомендацій та шляхи їх вирішення набувають особливої актуальності. Вагомим фактором віддзеркалення місця людини в системі державної політики необхідно відзначити стан її соціального захисту та надання соціальних гарантій. Існує необхідність вдосконалення механізму управління соціальними процесами в країні, зокрема, шляхом побудови сучасної системи соціального страхування.

Тривалий час ця проблема є об'єктом активного дослідження вітчизняних вчених. Актуальними є роботи Гнибіденка І.Ф., Терещенка Г.М., Мусатової Т.А., Нікіфорова П.О., Вольської А.О., Базилевич В.Д., Приймак В.І., Карчевської О.І., Лісового А.В., Поснової Т.В. Аналіз наукових досліджень дав змогу визначити соціальне страхування як систему прав, обов'язків і гарантій, яка передбачає надання соціального захисту, що включає матеріальне забезпечення громадян у разі хвороби, повної або часткової втрати працездатності, втрати годувальника, безробіття з незалежних від них обставин, а також у старості та в інших випадках, передбачених законом, за рахунок грошових фондів, що формуються шляхом сплати страхових внесків власником або уповноваженим органом, громадянами, а також бюджетних та інших джерел.

Об'єктом дослідження є соціальне страхування.

Предмет дослідження — страхування працівників від нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві.

Метою дослідження є визначення ролі соціального страхування працівників від нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві.

Для досягнення зазначеної мети в роботі встановлені та вирішені наступні завдання:

- визначити особливості виникнення нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві;
- визначити, які існують види нещасних випадків і професійних захворювань;
- визначити їхні характеристики;

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В СФЕРІ ПРЕВЕНЦІЇ ПІА ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

- узагальнити прогнозування наслідків нещасних випадків і професійних захворювань;
- показати функціонування єдиної державної системи цивільного захисту;
- відзначити види захисту у соціальній сфері від впливу зовнішніх та внутрішніх загроз.

Необхідність соціального страхування працівників від нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві здійснюється для соціального захисту, охорони життя та здоров'я громадян у процесі їхньої трудової діяльності.

Найскладнішим і найвідповідальнішим етапом у розслідуванні нещасних випадків і травм є встановлення їх причин. Аналізом нещасних випадків є їх класифікація за причинами. В даний час виділяють декілька груп класифікацій причин виробничого травматизму – це технічні причини, організаційні причини, санітарно-гігієнічні причини, психофізіологічні причини.

Успішна профілактика виробничого травматизму та професійної захворюваності можлива лише за умови ретельного вивчення причин їх виникнення. Для полегшення цього завдання прийнято поділяти причини виробничого травматизму і професійної захворюваності на такі основні групи: організаційні, технічні, санітарно-гігієнічні, економічні, психофізіологічні.

Згідно із Законом України "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності" (1999 р.) (далі - Закон) завдання страхування від нещасного випадку такі: проведення профілактичних заходів, спрямованих на усунення шкідливих і небезпечних виробничих факторів, запобігання нещасним випадкам на виробництві, професійним захворюванням та іншим випадкам загрози здоров'ю застрахованих, викликаних умовами праці; відновлення здоров'я та працездатності потерпілих на виробництві від нещасних випадків або професійних захворювань; відшкодування шкоди, пов'язаної з втратою застрахованими особами заробітної плати або відповідної її частини під час виконання трудових обов'язків, надання їм соціальних послуг у зв'язку з ушкодженням здоров'я, а також у разі їх смерті, здійснення страхових виплат непрацездатним членам їх сімей. Держава гарантує усім застрахованим громадянам забезпечення прав у страхуванні від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання. Законодавство про страхування від нещасного випадку складається з Основ законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування, цього Закону, Кодексу законів про працю України, Закону України "Про охорону праці" та інших нормативно-правових актів.

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ В СФЕРІ ПРЕВЕНЦІЇ ПІЯ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

Існують основні принципи страхування від нещасного випадку і професійного захворювання (ст.5) ними є:

- паритетність держави, представників застрахованих осіб та роботодавців в управлінні страхуванням від нещасного випадку;
- своєчасне та повне відшкодування шкоди страховиком;
- обов'язковість страхування від нещасного випадку осіб, які працюють на умовах трудового договору (контракту) та інших підставах, передбачених законодавством про працю, а також добровільність такого страхування для осіб, які забезпечують себе роботою самостійно та громадян - суб'єктів підприємницької діяльності;
- надання державних гарантій реалізації застрахованими громадянами своїх прав;
- обов'язковість сплати страхувальником страхових внесків;
- формування та витрачання страхових коштів на солідарній основі;
- диференціювання страхового тарифу з урахуванням умов і стану безпеки праці, виробничого травматизму та професійної захворюваності на кожному підприємстві;
- економічна заінтересованість суб'єктів страхування в поліпшенні умов безпеки праці;
- цільове використання коштів страхування від нещасного випадку.

Дія вказаного закону поширюється на осіб, які працюють на умовах трудового договору (контракту) на підприємствах, в установах, організаціях незалежно від форм власності та господарювання, у фізичних осіб, а також на осіб, які забезпечують себе роботою самостійно, і громадян — суб'єктів підприємницької діяльності.

Страхування від нещасного випадку здійснює Фонд соціального страхування від нещасних випадків. Фонд соціального страхування – некомерційна самоврядна організація, що діє на підставі статуту, який затверджується її правлінням. Управління Фондом соціального страхування від нещасних випадків здійснюється на паритетній основі державою, представниками застрахованих осіб і роботодавців. Управління Фондом соціального страхування від нещасних випадків здійснюють його правління та виконавча дирекція.

Отже, соціальне страхування від нещасних випадків і професійних захворювань є гарантією кожного громадянина на робоче місце без страхів перед ризиками, які зазначені вище і являється турботою держави про своїх громадян.